

Lev Nikolajevič Tolstoj

ANA KARENINA

OBNOVA

Zgodba se odvija v drugi polovici 19.stoletja. Ruska aristokratska buržoazija živi svoj svet v velikih mestih Moskvi in Petergradu. Roman govori o sreči in nesreči posameznika in posledično družine: »Vse srečne družine so si podobne, vsaka nesrečna družina pa je nesrečna po svoje.« S tem stavkom se začne zgodba. To je rdeča nit, ki se prepleta skozi usode opisanih družin visoke ruske družbe.

Stepan Arkajdič Oblonski- Stiva, brat Ane Arkadjevne Karenine, je s svojim dejanjem nezvestobe s francozko vzgojiteljico svojih otrok, »zakuhal« prvi zaplet v družinskih medsebojnih odnosih. Njegova žena Darja Aleksandrova-Dolly je trdno odločena, da ga bo zapustila. Oblonski ne ve kaj naj stori. Upa, da bo prihod njegove sestre Ane in njeno posredovanje prepričalo njegovo ženo, da mu bi odpustila. Svojo ženo še vedno ljubi, čeprav se ni mogel upreti čarom vzgojiteljice.

Dolly izhaja iz plemiške družine Ščerbacki. Je najstarejša od treh sester. Njena najmlajša sestra Kitty še ni omožena. Njihova mati kneginja si prizadeva, da bi jo zasnubil grof Vronski, ki je eden najbolj zaželenih samskih mladeničev zaradi svojega slovesa inteligence, znanja in denarja. Kitty ima še enega snubca. Poštenega plemiča Konstantina Dimitrija Levina, ki je podedoval družinsko posest in sam pridno kmetuje. Ta pošten in vdan mladenič ni po volji materi kneginji, zato napeljuje svojo hčer, da naj počaka na snubitev grofa Vronskega in ta zato dejansko zavrne Levina, ki se ves razočaran umakne na svojo kmetijo.

Grof Aljoša Vronski ne misli na ženitev. Všeč mu je, ko čuti, da se Kitty ogreva zanj in jo k temu tudi vzpodbuja s pogovorom, z zanimanjem zanjo, z vabilom na ples,... Ne misli, da dela karkoli slabega. Družina, žena, otroci mu ne pomenijo veliko, kajti odraščal je v okolju, kjer to niso bile pomembne vrednote. Njegova mati grofica Vronska ni imela veliko časa za otroka, pa vendar je v njegovem odločanju do žensk igrala veliko vlogo. Sin je bil čustveno podrejen posestni materi.

Grofica Vronska in Ana Arkadjevna Karenina sta se srečali na vlaku iz Petergrada v Moskvo. Med potjo sta klepetali o svojih sinovih. Ana je bila poročena z Aleksejem Aleksandrovičem Kareninom in je živela v Petergradu. Imela je osemletnega sina Serjoža, ki ga je zelo ljubila. Njen mož je bil eden najvplivnejših mož ruske aristokracije. Bil je znan kot pošten, načelen, moder in sposoben človek, kar je tudi bil. Primanjkovalo pa mu je topline in ni vedel kaj je to ljubezen. Za njega je bilo vse dolžnost. Ana se ga je bala in ga ni ljubila čeprav je bila vdana družini. Na vlaku je z grofico izmenjala vtise in zgodbe.

Vlak je pomembna rdeča nit romana. Potovanja v tistem času so v Rusiji potekala izključno z vlakom. V zgodbi pa ima tudi simboličen pomen. Vlak odpira nova obzorja, nove poti. Vodi ljudi skozi življenje, del življenja pa je tudi smrt. Železničar z udarjajočim kladivom se pojavlja kot znanilec smrti. Najprej na postaji, ko umre železničar pod kolesi vlaka, kar Ani Karenini pusti močan vtis v podzavesti. Podoba železničarja, ki trka s kladivom se skozi roman prepleta v Aninih sanjah, ki jih tolmači na čajanki, v njeni mori, ko je na smrt bolna, do njenega bridkega konca.

Grof Vronski in Oblonski sat pričakala na postaji v Moskvi svoji sorodnici. Takrat sta se Vronski in Ana prvič zagledala. Iskra, ki je preskočila med njima je oznanjala ljubezen na prvi pogled. Usodno ljubezen, ki ji nista mogla ubežati.

Oblonski je odpeljal Ano domov. Med potjo ji je razložil dogajanja v Moskvi. Skorajšnja snubitev Vronskega njegove svakinje Kitty in seveda svojo nesrečo, ker ga žena namerava zapustiti. Oblonski je upal, da bo njegovi sestri s svojo karizmo uspelo prepričati Dolly, da bi mu odpustila.

Ana Karenina je bila resnično »prva dama« visoke ruske družbe. Ne samo zaradi vpliva njenega moža, temveč tudi zaradi privlačnosti, radosti, ponosa in karizme, ki jo je izžarevala na vsakem koraku. Vsi so si želeli njene družbe. Bila je resnično priljubljena in njeno mnenje je v družbi »nekaj veljalo«. Z lahkoto je prepričala Dolly, da nezvestoba njenega moža nič ne pomeni. Kitty je vzpodbujala v njeni ljubezni do Vronskega in seveda je Vronskega privlačila tako, kot metulje privlači močna luč. Povsod ji je sledil. Na plesu, ki naj bi ga posvetil Kitty, kar je tudi nameraval pred Aninim prihodom, se je vrtel samo okoli Ane. Kitty je bila nesrečna, Ana pa niti ni občutila posebnega obžalovanja. Grof Vronski je bil »ujet«. Ko je Ana odhajala iz Moskve sta se spet srečala na železniški postaji. Grof je oznanil, da brez nje ne more živeti. Povsod ji bo sledil. Skupaj sta se odpeljala v Petergrad. Ana ga je skušala odvrniti od sebe vendar brez uspeha. Tudi njo je zadela ljubezen.

V Petergradu je bilo življenje bolj umirjeno kot v Moskvi, pa vendar se je aristokratska družba zabavala podobno. Hodili so v opero, prirejali srečanja, seanse s klicanjem duhov in podobno. Karenin se ni rad udeleževal družabnosti. Bil je samotar in predvsem zatopljen v delo in dolžnosti. Ano je prepuščal samo. Serjoža je imel varuško, s katero se je dobro razumel in ni bil brezpogojno navezan na mater, zato se je Ana dostikrat počutila osamljeno in družini nepotrebno. Vse to je prilivalo ognja njeni ljubezni, ki jo je samo odklanjala in se je otepala. Grof Vronski ji je povsod sledil, kar je začelo vzpodbujati govorice, ki so prišle na uho tudi Aninemu možu. Ana je nihala med dolžnostjo in svojim srcem

Kitty je od razočaranja, da jo je izdala oboževana Ana in, da se je domnevni ženin premislil, zbolela. Kazali so se znaki tuberkuloze. Preselila se je k Oblonskih, saj jo je edino sestra Dolly razumela. Do moških je čutila prezir in nezaupanje. Pomagala je sestri pri vzgoji otrok in tudi, ko so zboleli za škrlatinko sta jih skupaj negovali. Ker se Kitty zdravje ni popravilo je družina Škerbocki odpotovala v tujino.

V Petersburgu samo Anin mož ni videl nič posebnega, da se je Ana družila z Vronskih, počasi pa je ob vse glasnejših govoricah postal sumičav in je Ano obtožil in svaril. Ana je dolgo, skoraj leto dni, zavračala Vronskega, vendar zaradi hladnih odnosi z možem je Vronski dobival vedno več možnosti, dokler se ni njena trdna volja do kreposti in ljubezni do sina končno vdala srčnemu hrepenenju po ljubezni možkega.

Med tem se je Konstantin Dimitrij Levin upravljal svojo posest in še vedno hrepenel po Kitty. Rad bi se oženil in ustvaril družino. Od Oblonskega je izvedel, da je Kitty bolana.

Govorice o Ani in Vronskem so se razširile kot blisk. Ano je družba obsojala. Ker naenkrat ni bila več tako priljubljena. Mož se je želel ločiti in ji vzeti pravico do materinstva. Vronski v družbi ni govoril o svoji ljubezni. Zaslovel je s svojim častniškimi zadevami. Prijateljaval s vojaškimi tovariši, prirejali so konjske dirke. Ko sta bila z Ano skupaj, sta bila srečna kot, da je ves svet njun. Nista se ozirala na okolico, pozabila sta na realnost. Njuna ljubezen je bila na višku. Rada bi jo oznanila celemu svetu, vendar to ni bilo mogoče. Celo Vronski, ki mu družina ni pomenila posebnega privilegija, se je bil za življenje z Ano pripravljen odreči soji svobodi. Ana pa se je bila pripravljena odreči svojemu sinu, ki ji je nekoč pomenil življenje. Odnosi med Ano, njenim možem in Vronskim so se zapletali. Ana je

bila razdvojena, njen mož ponosen, Vronski je hotel Ano le zase. Vronski se je bil pripravljen zanjo pomeriti tudi z orožjem. Potem se je zgodilo, da je Ana zanosila. To ga je malo zbegalo, ker ni bil pripravljen. Srce mu je velevalo naj zahteva, da Ana zapusti moža, vendar ni bil povsem prepričan. Postal je negotov. Kar je bilo pred časom tako jasno namreč njegova ljubezen, se je začela zapletati. Pa tudi Karenin se je premislil in ni hotel privoliti v ločitev, Ana pa Vronskemu tega ni mogla povedati. Karenin ni živel z ženo. Ko je prišel čas poroda je prišlo do zapletov. Ana je bila na robu smrti. Poklicala je moža, želela si je njegovega odpuščanja. V vročini je bledla, v smrtnem strahu jo je spremljal železniški čuvaj s kladivom. V blodnjah je obema možema priznala, da ljubi moža in naj obema ljubimcema odpusti. Karenin je to res storil in celo za malo novorojenko, ki ni bila njegova se je zavzel. Toda Ana ni umrla in bolj, ko se ji je vračalo zdravje, bolj je bila odtujena od moža. Tudi za deklico se ni menila. Otrok ni bil zdrav in zaradi podhranjenosti na robu smrti. Grof Vronski se je ranil s strelnim orožjem, vse je vodilo k tragediji. Oblonski je prepričeval svaka v ločitev z Ano, ta je privolil s tem, da ji vzame sina, vendar tega ona ni mogla sprejeti. Vronski se s tem ni strinjal. Vseeno pa sta skupaj odpotovala v Benetke.

Med tem se je druga zgodba med Kitty in Levinom odvijala v srečen konec. Zbližala sta se, se poročila in imela otroka. Kitty je bila lahko še hvaležna Ani ker jo je usmerila v srečno življenje.

Ana in Vronski sta živela skupaj kot poročena. Deklica njune ljubezni je bila edini otrok v njeni bližini in Ana je skoraj pozabila na sina. Vronskega je tako življenje začelo utesnjevati. Bil je tudi pod vplivom matere, ki je želela, da se sin poroči. Zabavam samskega življenja se je moral odreči, ker ga je Ana želela imeti samo zase. Bala se je, da ga izgubi. Ana in Vronski sta se vrnila v Rusijo, ker je ona hrepenela po sinu.

Levinovi in pred časom obubožano Oblonski so živeli na deželi. Kitty in Kostja sta bila že nekaj časa poročena in njega je glodalo ljubosumje, ki pa ni imelo temeljev. Kitty je bila zvesta možu čeprav jo je Vasja Veslovski zapeljeval. Levin ga je odgnal od svoje hiše, kjer je bil nekaj časa nastanjen kot gost.

Dolly je šla na deželo obiskat Ano, ki so jo vsi prezirali, le ona je po tihem odobravalala njeno ljubezen. Zavidala ji je, kajti sama ni bila zadovoljna s svojim monotonim življenjem, ki se je vrtelo med stalnimi nosečnostmi, dojenjem in moževo nezvestobo. Zavidala ji je tudi bogastvo in pristrčnost njene hčerke Ani. Grof Vronski je želel uzakoniti svojo hčer in morebitne druge otroke zato je na Ano pritiskal, naj pri možu doseže ločitev. Obžaloval je, da Ane družba ne sprejema in, da je on kriv za njeno osamitev. Če bi se lahko poročila, bi se vse uredilo. Ana pa ni hotela ponovno pisati možu za ločitev, ker ji je ta jasno povedal, da ne bo več videla Serjoža.

Sočasno z ljubezensko zgodbo, se je odvijalo v Rusiji politično življenje. Vronski je odšel v Moskvo na volitve, ker se je na posestvu kjer sta z Ano živela sama, dolgočasil. Ob vsakem njegovem odhodu se je Ana bala, da se nebo več vrnil, zato mu je delala »scene«. Ko je spoznala, da ga to od nje odvrača, se je zadrževala. Vronskega je spet prevzelo družabno življenje, zato je v Moskvi ostal dalj časa kot je bilo potrebno. Ana mu je pisala, naj se vrne, ker je hčerka zbolela. Ni se želel vrniti, vendar je zaradi čuta dolžnosti to vseeno storil.

Med Ano in Vronskim so se pričele nesoglasja. On se je počutil utesnjenega in ni prenesel, da z Ano ne more normalno živeti. Še vedno se je želel z njo poročiti. Ana je popustila in ponovno pisala možu za razvezo. Preselila sta se v Moskvo. Tam sta nekaj časa živela tudi Kitty in Levin, ki sta pričakovala otroka. Levin je okušal družabno življenje, ki mu

sprva ni bilo po godu, ker je bil vaje trdega kmečkega dela, in ne salonskih zabav. Na eni od teh je srečal tudi Ano, ki se je ponovno skušala vrini v družbo vendar sama, brez grofa. Levina je Ana prevzela tako, da je spravil celo Kitty v ljubosumje, ki pa prav tako ni imelo nobene osnove. Kitty je rodila dečka Mitja in Kostja je bil presrečen. prišla jih je obiskat tudi Ana, ki ji je Kitty oprostila in se ji celo zahvalila ker ji je speljal Vronskega, da se je potem ona lažje odločila za Levina, ki ji je v življenju prinesel srečo.

Oblonski je pomagal Ani pri prepričevanju Karenina v ločitev, vendar tako, da bi sin pripadal njej. Karenin v to ni pristal, sinu so celo rekli, da je umrla. Med Ano in Vronskim je prihajalo do vedno večje napetosti. Še vedno sta živela v Moskvi. Ana je postajala ljubosumna, ker ji Vronski ni izkazoval več ljubezni. Njegova mati je želela, da se poroči s kneginjo Sorokino. Med tem, ko je on hodil v družbo, je Ana ostajala doma in ga čakala. Ob njegovih prihodih domov je prihajalo do preprirov in nesoglasij. Ana se je obtoževala, da je sama kriva za prepire, ob enem pa je Vronskemu po tistem očitala, da je zaradi njega zapustila sina, sedaj pa on zapušča njo. Nekega večera, ko se je vrnil domov, je imela Ana pripravljeno prtljago in je želela, da se takoj vrne na posestvo na deželo. Vronski se je strinjal, vendar je rekel, da ne more takoj, ker mora urediti še določene stvari s svojo materjo. Ana je ponovno ljubosumno izbruhnila in s tem preprirom je prišlo do popolnega razdora. Dopovedovala si je, da bi bilo bolje, če bi umrla takrat, ko je bila na smrt bolna. Poigravala se je z mislijo, da ga bo s svojo smrtjo kaznovala, ker je ne ljubi več. On ni razumel njene potrnosti in izbruhov ljubosumja. Zatrjeval je, da jo še vedno ljubi. V nesoglasju sta bila tudi glede otrok, ki jih Ana ni več hotela, on pa tega ni razumel. Vsaka izrečena beseda med njima je bila narobe razumljena. Ana si je vtepla v glavo, da Vronski ljubi drugo žensko. Karkoli je rekel, je obrnila proti njemu. Odganjala ga je od sebe, a želela si je njegove bližine. V svoji razdvojenosti si ni znala pomagati. Vedno bolj se je mučila. Tudi svoje deklince ni mogla vzljubiti. Nenehno jo je primerjala s sinom, ki ga je zamenjala za ljubezen z Vronskim. Ana je bila popolnoma zmedena in ni mogla živeti v realnem svetu. Njuna ljubezen ni imela prihodnosti, bila je zgolj slepilo. Zmedene misli so jo pognale za Vronskim, ko je šel še zadnjič k materi pred odhodom na deželo, ker je mislila, da jo zapušča. Dopovedovala si je, da ga mora zalotiti z drugo kljub temu pa ne more živeti brez njega. Vse je bilo zmedeno in neresnično. Take misli so jo obhajale, ko se je vozila z vlakom, na poti do grofice Vronske. Na postaji je šla iz vlaka. Na enkrat se je pred njo pokazala slika železniškega čuvaja, ki ga je povozil vlak, ob njenem prvem srečanju z Vronskim. Vedela je, da je to njena usoda in rešitev. Stopila je na tirnice in njeno življenje je za vedno ugasnilo.

Življenje je teklo naprej. Veljake so zaposloval misli na srbsko vojno. Grof Vronski je odšel na bojišče. V družabnih pogovorih so omenjali Ano. Grofica Vronska jo je obtoževala.

Kitty in Kostja sta na svojem posestvu živela srečno življenje. V gosteh sta imela polno sorodnikov. Konstantina Dimitrija Levina so kljub srečnemu življenju mučila filozofska vprašanja o življenju in smrti, o veri in neveri. Obhajale so ga tudi misli na samomor, vendar tega ni storil. Živel je naprej in svojemu razmišljanju prišel do zaključka o smislu življenja, ki naj bi bil v veri do boga. Popolnoma prepričan v to pa ni bil. Ljubil je svojo družino, bil je marljiv in vesten, pošten in dober. Vseeno pa mu nekaj še ni dalo miru. V nevihti, ko je strela podrla drevo in se je ustrašil za življenje svoje žene in sina je spoznal, da je smisel življenja v vsaki minuti, ki jo napolniš z dobroto.